

Motion till riksdagen 2024/25:1420

av Jonas Andersson m.fl. (SD)

Politik för ett starkt och oberoende civilsamhälle

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ta fram förslag för att stärka civilsamhällets oberoende och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda en höjning av taket för beloppsgränsen inom regelverket för skattereduktion för gåvor till ideell verksamhet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda hur juridiska personer ska kunna få skattereduktion för gåvor till ideell verksamhet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda hur fler allmännyttiga ändamål ska kunna omfattas av regelverket för skattereduktion för gåvor till ideell verksamhet och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda en förenkling av administrationen för mottagarna inom regelverket för skattereduktion för gåvor till ideell verksamhet och tillkännager detta för regeringen.

Civilsamhällets betydelse

Sverigedemokraterna sätter stort värde på det svenska civilsamhället. Civilsamhället har ett egenvärde och ska inte ses som ett redskap för politiker och den offentliga makten för att genomdriva politiska ambitioner. I civilsamhället uppkommer viktiga värden och identiteter genom mellanmänskliga relationer. Eftersom egenvärdet finns inom civilsamhället är det därför statens uppgift att skydda och bevara det. Civilsamhället utgörs av olika typer av organisationer, såsom vänskapsband, sammanslutningar och föreningar,

som skapar en grund för människors sociala liv. Traditioner och institutioner som vi värdesätter har ofta vuxit fram i samhället underifrån, utan statlig inblandning. Att genomdriva politiska förslag som stärker civilsamhällets oberoende i Sverige är därför önskvärt.

Civilsamhället har många kvaliteter som är viktiga när det kommer till att bygga ett gott samhälle. De insatser som enskilda personer och olika föreningar inom civilsamhället gör kan bidra till att stärka det sociala kapitalet i samhället som helhet, samtidigt som dessa också kan ha stor betydelse för exempelvis kunskapsutveckling, folkhälsa, demokrati och kulturarvets bevarande.

Lokalsamhällen och hembygder som är starka, levande, trygga och har en god medborgaranda där människor osjälviskt anstränger sig för det gemensamma bästa är mycket betydelsefulla för det goda samhällsbygget. Civilsamhället är en avgörande kraft för att uppnå detta. Helt grundläggande för bevarandet och upprätthållandet av ett starkt civilsamhälle är förekomsten av ett starkt socialt kapital inom samhället, vilket i sin tur förutsätter en stark gemensam identitet.

Finansiering och byråkrati

I Sverige finns det många civilsamhälleliga aktörer som mottar offentligfinansierat stöd i form av olika bidrag från stat, kommun eller andra aktörer. Samtidigt har ekonomiskt stöd i form av gåvor från enskilda en stor betydelse för viktiga verksamheter som drivs ideellt. Att förbättra villkoren för civilsamhället och dess olika aktörer så att de får det enklare att stå på egna ben ekonomiskt är angeläget. På så sätt kan en situation undvikas där civilsamhället blir alltför beroende av bidrag och allmosor från staten och genom detta kan man förhindra att civilsamhället styrs direkt eller indirekt av staten.

Att riksdagen under 2019 beslutade att återinföra skattereduktion för gåvor till ideell verksamhet, ”gåvoskatteavdraget”, är något som Sverigedemokraterna ser positivt på. Att privatpersoner vill skänka pengar till konstruktiva civilsamhällesaktörer är något som bör bejakas och stimuleras, snarare än tvärtom. Avdraget kan bidra till att exempelvis organisationer som motarbetar folksjukdomar och stöttar samhällets svagaste har en chans att få ett starkare stöd via privata ekonomiska donationer. Återinförandet av gåvoskatteavdraget gör att Sverige i en europeisk kontext blir ett mer normalt land, där avdrag av det aktuella snittet återfinns på många håll. Sverigedemokraterna vill dock genomdriva ytterligare reformer för att stärka civilsamhällets oberoende. Gåvoskatteavdraget behöver vidareutvecklas för att underlätta för civilsamhällesaktörer att stå på egna ben ekonomiskt och på så sätt underlätta civilsamhällets oberoende och frihet.

Vad gäller utformningen av gåvoskatteavdraget har Sverige en modell som är administrativt betungande och snålt tilltagen i förhållande till närliggande länder. Norge är ett exempel på ett land där taket för beloppsgränsen är betydligt högre. I Sverige är skattereduktionen 25 procent av gåvobeloppet och skattereduktionen får endast högst uppgå till 3 000 kronor per år. Sverigedemokraterna menar att taket är för lågt satt och att den positiva inverkan på civilsamhället skulle kunna bli större om taket höjdes; därför vill vi att regeringen ser över frågan. Det svenska regelverket för gåvoskatteavdraget exkluderar dessutom många allmännyttiga verksamheter. I dagsläget finns ett krav på att gåvor måste vara avsedda att främja social hjälpverksamhet eller vetenskaplig forskning. Sverigedemokraterna vill att regeringen ser över möjligheten till att fler

allmännyttiga ändamål ska kunna omfattas av regelverket för skattereduktion för gåvor till ideell verksamhet, med anledning av att det finns många andra typer av aktörer i civilsamhället som också bidrar med samhällsnytta men som inte omfattas av regelverket i dagsläget.

Vidare så omfattas juridiska personer inte av möjligheten till skattereduktion när de ger gåvor till ideella aktörer i civilsamhället. Om juridiska personer också skulle ges möjlighet till sådan skattereduktion skulle det kunna resultera i ett positivt bidrag till konstruktiva civilsamhällesaktörer. Det är något som bör ses över av regeringen. En annan brist i det svenska systemet rör den administrativa bördan, särskilt med tanke på den låga beloppsgränsen inom regelverket, vilket är problematiskt för civilsamhällesaktörerna, särskilt de mindre aktörerna som riskerar att bli exkluderade. Sverigedemokraterna vill att regeringen utvärderar hur administrationen, såsom rapporteringsplikten till Skatteverket för gåvomottagare och hanteringen av kontrolluppgifter inom regelverket för gåvoskatteavdrag, kan förenklas.

För att syftet med gåvoskatteavdraget bättre ska uppnås, och för att göra det enklare för civilsamhällesaktörer att kunna stå på egna ben ekonomiskt, så vill vi adressera de ovan nämnda bristerna i avdragets utformning. Det skulle kunna vara ett steg på vägen mot ett starkare och mer oberoende civilsamhälle.

Jonas Andersson (SD)

Alexander Christiansson (SD)

Runar Filper (SD)

Anna-Lena Hedberg (SD)